

Sygn. akt **XI Ka 674/20**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2020 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący Sędzia Dorota Dobrzańska

Protokolant Katarzyna Wójcik

przy udziale prokuratora Tomasza Hebdy

po rozpoznaniu dnia 10 listopada 2020 roku

sprawy **K. K.** s. C. i M. z d. M.

ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 244 kk w zb. z art. 178 b kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę od wyroku Sądu Rejonowego we Włodawie

z dnia 30 kwietnia 2019 roku sygn. akt II K 591/18

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego K. K. przekazuje Sądowi Rejonowemu we Włodawie do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	XI Ka 674/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. *Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji*

Wyrok Sądu Rejonowego we Włodawie z dnia 30 kwietnia 2020 roku wydany w sprawie II K 591/18

1.2. *Podmiot wnoszący apelację*

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

1.3. *Granice zaskarżenia*

1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w	

	innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. **Wnioski**

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

1.5. **Ustalenie faktów**

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

1.6. Ocena dowodów

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
3.1.	<p>1.</p> <p>a) naruszenie art. 81 § 1 k.p.k. w zw. Z art. 78 §1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 3 lit. b i c Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i podstawowych wolności.</p> <p>b) naruszenie przepisu 5 § 2 k.p.k.,</p> <p>c) art. 49a k.p.k</p> <p>d) art. 170 § 1 pkt 4 i 5 k.p.k. i art. 170 § 1a k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k.</p> <p>e) art. 410 k.p.k.w zw. z art. 366 § 1 k.p.k.,</p> <p>2. błąd w ustaleniach faktycznych,</p> <p>3. naruszenie prawa materialnego : art. 178b k.k. i art. 46 § 1 k.k.</p>	<p># zasadny zarzut z pkt. 1 a</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Ad. 1 a) Apelacja obrońcy oskarżonego K. K. w zakresie zarzutu naruszenia prawa oskarżonego do obrony, okazała się w pełni zasadna i musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem niniejszej sprawy Sądowi Rejonowemu we Włodawie do ponownego rozpoznania.</p> <p>Sąd Odwoławczy całkowicie zgadza się ze skarżącym, że Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy przepisów postępowania poprzez naruszenie</p>		

prawa oskarżonego do obrony, co niewątpliwie miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Prawo do obrony stanowi fundamentalną zasadę postępowania karnego, podniesioną na mocy art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej do rangi zasady konstytucyjnej. Prawo to gwarantowane jest także w aktach prawa międzynarodowego wiążących Państwo Polskie, to jest w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (art. 6 ust. 3 lit. c) i w Międzynarodowym Pakcie Praw Politycznych i Obywatelskich (art. 14 ust. 3 lit. d).

W obu tych aktach przyjmuje się, że oskarżony powinien mieć zapewnione m.in. prawo do bronięcia się osobiście lub poprzez ustanowionego obrońcę. Powyższe akty prawne wskazują zatem zarówno na możliwość obrony w ogóle, jak i na pewne podstawowe sposoby obrony, które powinny być zagwarantowane w każdym demokratycznym systemie prawnym.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zakłada, że każdy, przeciwko komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania; może on w szczególności wybrać sobie obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie lub korzystać z obrońcy z urzędu (art. 42 ust. 3 Konstytucji).

Artykuł 6 k.p.k. wskazuje z kolei, że prawo do obrony przysługuje oskarżonemu zarówno w sensie materialnym (prawo do bronięcia się przeciwko zarzutom aktu oskarżenia, jak i dolegliwościom z tym związanym), jak i formalnym

(prawo do posiadania obrońcy).

Jest to zarówno zasada procesowa, jak i reguła interpretacyjna, która gwarantuje interpretację przepisów w ten sposób, aby w razie wątpliwości zapewniać oskarżonemu realną możliwość obrony.

W ocenie Sądu Okręgowego wniosek oskarżonego o wyznaczenie obrońcy z urzędu nie został rozpoznany zgodnie z przepisami procedury karnej. I chociaż istotnie, wniosek ten nie został złożony w terminie przewidzianym w treści art. 353 § 5 k.p.k. obowiązującym w dniu orzekania (na co powołuje się Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku), to zwrócić należy uwagę, iż oskarżony temu terminowi uchybił spóźniając się zaledwie jeden dzień. Sąd Rejonowy, gdyby faktycznie był konsekwentny, i w sposób, jak to opisuje w uzasadnieniu wyroku trzymał się ściśle reguł zawartych we wskazanym przepisie, winien był taki wniosek pozostawić bez rozpoznania, albowiem rozpoznanie takiego wniosku spowodowałoby konieczność zmiany terminów rozprawy, a także winien był polecić poinformowanie oskarżonego, że „z uwagi na okoliczność, iż jego wniosek o wyznaczenie obrońcy został złożony po upływie terminu siedmiodniowego od doręczenia mu zawiadomienia o terminie rozprawy - wniosek ten na podstawie art. 353 § 5 k.p.k. zostaje pozostawiony bez rozpoznania”. Tymczasem oskarżony był przekonany o zasadności swojego wniosku. Wszczęta przez Sąd Rejonowy procedura merytorycznego rozpoznania wniosku o wyznaczenie obrońcy poprzez wezwanie do uzupełnienia braku (k.214) powinna zostać w tej sytuacji wyczerpana w całości przed rozpoczęciem

rozprawy. Przypomnieć należy, że decyzja nieuwzględniająca jego żądań jest decyzją, na którą służy zażalenie (art. 81 § 1a k.p.k.).

Zważyć przy tym należało, iż oskarżony był wówczas osobą pozbawioną wolności, a to z kolei zobowiązywało Sąd do szczególnej ostrożności w przeprowadzeniu rozprawy pod jego nieobecność. Oskarżony miał wszak znacznie ograniczone możliwości, tak podjęcia samodzielnej obrony, jak również samodzielnego ustanowienia obrońcy. Jak mówi o tym dorobek orzecznictwa, badanie naruszenia prawa do obrony może się odbywać również przez pryzmat treści wydanego orzeczenia o odmowie ustanowienia obrońcy. Jeśli sięgnąć do uzasadnienia zarządzenia z 7.05.2019 r. (k. 231), dotyczącego przecież sytuacji osoby pozbawionej wolności, to użycie argumentu poniesienia kosztów obrony przez rodzinę czy też rezygnacji z wynagrodzenia przez obrońcę, jest nie do zaakceptowania.

Z uwagi na stwierdzone uchybienie Sąd odwoławczy uznał, że odniesienie się do pozostałych zarzutów zawartych w apelacji obrońcy byłoby bezprzedmiotowe (art. 436 kpk).

Wniosek

O uchylenie wyroku i przekazanie do ponownego rozpoznania Sadowi Rejonowemu we Włodawie

Alternatywnie - zmiana zaskarżonego wyroku poprzez:

- uniewinnienie oskarżonego,
- uchylenie orzeczonego obowiązku naprawienia szkody,

zasadny wniosek o uchylenie wyroku

częściowo zasadny

niezasadne pozostałe wnioski alternatywne

- zasądzenie na rzecz oskarżonego od Skarbu państwa kosztów postępowania.	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
<p>Wydając wyrok Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia podstawowego uprawnienia procesowego oskarżonego, jakim jest prawo do obrony.</p> <p>Wobec konieczności uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wnioski alternatywne są niezasadne.</p>	

OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
4.1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
ROZSTRZYGNĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany

Zwiążle o powodach zmiany	

1.9. <i>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i>		
1.1.7. <i>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</i>		
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
W sprawie niniejszej doszło do naruszenia prawa oskarżonego do obrony, którym to uchybieniem dotknięte jest całe postępowanie dowodowe od chwili otwarcia przewodu sądowego do chwili wydania zaskarżonego wyroku. Tym samym więc zachodzi konieczność ponownego przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości z zachowaniem gwarancji procesowych oskarżonego. Okoliczność ta, w świetle <u>art. 437 § 2 k.p.k.</u> uzasadnia uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem		

szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
1.1.8. <i>Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</i>		
<i>Konieczność ponownego przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości</i>		
1.10. <i>Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</i>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

PODPIS
Dorota Dobrzańska